

Anmeldelse af Jan Sverkers ”Dreng”.

Alias Forlag, september 2024

Af Jørgen Skaastrup, forfatter og illustratør

Udgivelse af Jan Sverkers digtsamling ”Dreng” er den fjerde digtsamling fra Alias Forlag. Alle forlagets lyriske udgivelser er egenartede, og Sverkers ”Dreng” er ingen undtagelse.

Man kunne betegne Sverkers digtsamling som minimalistisk. Man kunne også svinge sig op til at kalde den impressionistisk lyrik. Det ses af for skellige stilistiske virkemidler.

For det første der er ingen markering af, hvornår et digt starter, og hvornår det slutter, digtene kan af læseren væves ind i hinanden. Der er således eksempler på, at et opslag kan give plads til fire digte, tre digte, to digte eller et enkelt, måske, hvis jeg da her ret, selvfølgelig. For digtsamlingen betjener sig ikke af overskrifter. Læseren må nøjes med associationen som sammenbinding og adskillelse af versene.

For det andet er digtene befriet for tegnsætning. Der forekommer ikke hverken komma eller punktum eller andre grammatiske tegn, og alle strofer påbegyndes med stort bogstav. Mange steder kan de enkelte linjer knytte sig både til forudgående tekst eller den kommende.

For det tredje er illustrationerne holdt i sort/hvid. De er gode, kort og godt.

Der er for mig ikke tvivl om, at den minimalistiske tegne- og skrivefacon er bevidst. Forfatterens tolkningsærinde er, at læseren selv skal gøre dét stykke arbejde med teksterne, som han ikke selv gør. Vi forstår digtene, når vi spiller med, så at sige. Den fulde forståelse af hans digte opnås gennem læserens egne associative tilgange. Skriveteknikken tilbyder identifikation, genkaldelse og solidaritet med et køn, drengens, ynglingens, mandens, og leverer for det såkaldt svage køn en smuk og oplysende tilgang til mandeliv. For det bliver til mandeliv, for ”drengeleserne” forlænger deres egne barndomsoplevelser til en perspektivering ind manddommen.

Når jeg læser Sverkers digte tænker jeg, at verden dengang i 70´erne ikke adskilte sig meget fra 60´erne, ellers ville jeg, som er opvokset i tresserne, ikke opleve de genkaldelser, som digtene kalder på. Mange af digtene går ind under huden; jeg selv kommer til at erindre scener fra min skolegang, lugte, store drenge, der giver tæv i frikvarteret eller på vej fra skole, jeg genkalder mig mangan en pubertetsdrøm om piger med store bryster og uopnåelige piger, der ikke ville danse eller værdige en et blik, om storrygende forældre, der indhyllede bagsædet i røg på køreturene, at være uheldig helt i fodbold, og også versenes fortælling om bedsteforældres tilstedeværelse kaldte minder frem hos mig.

Det er Sverkers store fortjeneste, at han lykkes med ikke blot at opsætte scener, som læseren genkalder sig, men mest af alt, at han retrospektivt giver liv til følelser fra dengang, hvor vi ikke forstod det helt, hvordan vi på forskellig vis var lykkelige og ulykkelige, angste og løsslupne, modige eller kyllinger. Man forstår bedre sit liv dengang, nu hvor det tages op igen; man huskes på, hvor man kommer fra og mangan en mand, der læser disse digte, vil sige til sig selv: Jeg er sgu nok dreng endnu langt hen ad vejen.